

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้

จังหวัดอ่างทอง

ผู้วิจัย นางสาวฉวีวรรณ ขวเขตต์ รหัสนักศึกษา 2589001037

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2) อาจารย์ ดร. พลสรายุ สราญรัมย์

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) การจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต และ (4) แนวทางการส่งเสริมการจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกร

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรสมาชิกกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 57 ราย และคณะกรรมการ จำนวน 7 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และการจัดเวทีชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีอายุเฉลี่ย 52.67 ปี ประสบการณ์ในการปลูกมะม่วงเฉลี่ย 11.91 ปี มีพื้นที่ปลูกมะม่วงเฉลี่ย 10.54 ไร่ ผลผลิตมะม่วงเฉลี่ย 1,957.93 กิโลกรัมต่อไร่ รายได้จากการผลิตมะม่วงเฉลี่ย 64,636.93 บาทต่อไร่ และรายจ่ายจากการผลิตมะม่วงเฉลี่ย 17,985.70 บาทต่อไร่ (2) ในการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงส่วนมาก มีการจัดการโซ่อุปทานมะม่วงในต้นน้ำและกลางน้ำ ในกิจกรรมเลือกปัจจัยการผลิต จัดการกระบวนการผลิต การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว รวมไปถึงการตรวจรับรองคุณภาพ ซึ่งเกษตรกรจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัด เนื่องจากอยู่ในข้อกำหนดของการผลิตมะม่วงส่งออก ส่วนการจัดการโซ่อุปทานปลายน้ำเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงส่วนมากไม่ได้ดำเนินการในบางประเด็น โดยมีบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการ (3) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วง ทั้งหมดมีปัญหาในเรื่องคุณภาพผลผลิตไม่ได้ตามมาตรฐานการส่งออก รองลงมามีปัญหาในเรื่องขาดแคลนปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช ขาดเงินทุน และกระบวนการผลิตมะม่วงส่งออกมีความยุ่งยาก จึงเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะในเรื่องของการผลิตมะม่วงตามมาตรฐานการส่งออก การลดต้นทุนการผลิต รวมไปถึงส่งเสริมให้เกษตรกรซื้อปัจจัยการผลิตแบบรวมกันซื้อ นอกจากนี้ (4) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงได้รับการส่งเสริมการปลูกมะม่วงจากหน่วยงานราชการ บริษัทเอกชน และจากผู้นำกลุ่ม ใช้วิธีการส่งเสริมที่เป็นการเรียนรู้แบบกลุ่ม โดยเรียนรู้ในประเด็นกระบวนการผลิตมะม่วงตามมาตรฐานการส่งออก การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และขั้นตอนการส่งออก และยังมีความต้องการการส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ยังต้องการการส่งเสริมในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต และการซื้อปัจจัยการผลิตแบบรวมกันซื้อ

คำสำคัญ โซ่อุปทานมะม่วง กลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต จังหวัดอ่างทอง

Thesis title: Supply Chain Management of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group in Samko District of Ang Thong Province

Researcher: Miss Nattiwan Yuangket; **ID:** 2589001037;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr.Benchamas Yooprasert, Associate Professor; (2) Dr. Ponsaran Saranrom;

Academic year: 2017

Abstract

The objectives of this research were to study (1) socio-economic conditions of farmers, (2) mango supply chain management of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group, (3) problems and suggestion regarding the mango supply chain management of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group, and (4) the guideline in promoting mango supply chain management of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group.

The study population was 57 members and 7 committees of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group in Samko District, Ang Thong Province. Data were collected by using interviewed forum and community forum, and analyzed by using statistical methods such as frequency, percentage, mean, maximum value, minimum value, and standard deviation.

The results of the study were showed that (1) an average age of farmers in Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group was 52.67 years with the average experience in growing mango of 11.91 years. An average area for producing mangos was 10.54 Rai (1 Rai = 1,600 square meters) with the average mango produce of 1,957.93 kilogram/Rai. The average income from mango production was 64,636.93 Baht/Rai and the average cost of producing mango was 17,985.70 Baht/Rai. (2) In order to manage the mango supply chain, most of the members of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group implemented the upstream and middle stream supply chain management in activities of choosing the means of productions, production process, postharvest management along with quality assessment which the farmers should follow strictly adhering to the regulations of mango production for export. For the downstream supply management, the Mango Export Group did not implement in some aspects themselves and chose to utilize private companies to work on behalf of them. (3) All of the members of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group shared the main problem of having low quality products which did not meet the export standards. Another problem was lack of fertilizer and insecticide, insufficient funding, and complication of mango export process. Hence, the suggestion to related parties was to provide more support in terms of knowledge and suggestions about standardized mango production for export, method to lower the costs of production along with encouraging farmers to collectively purchase the means of production. Furthermore (4) the members of Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group received the promotion to grow mangos from government agencies, private entities and group leaders by using a group learning method, studying topics such as mango production process in accordance with export standard, post-harvest management and the export procedures, they would like to have further support about these topics. Moreover, they would like to have the extension on how to lower the production cost and the collective purchasing of production supplies.

Keywords: Mango supply chain, Mongkhhol Thamnimit Mango Export Group, Ang Thong Province